

2020-05-20

Samhällsbyggnadsnämnden

§ 51

Dnr 2020/172

Ludvika kommuns synpunkter på Betänkandet Hållbar slamhantering, SOU 2020:3

Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Ludvika kommun avstyrker alternativ 1 samt förespråkar alternativ 2 i utredningen med hänvisning till Svenskt Vattens samt Avfall Sveriges synpunkter på Betänkandet Hållbar slamhantering (SOU 2020:3) som remissvar till Miljödepartementet.

Sammanfattning

Regeringen vill särskilt få synpunkter på alternativ 1 i betänkandet, dvs. förslaget om ett totalt spridningsförbud med mycket begränsade undantag. Nedan redovisas en sammanfattning från Svenskt Vatten samt Avfall Sveriges synpunkter på såväl alternativ 1 som 2 i Betänkandet Hållbar slamhantering.

Svenskt Vattens synpunkter

Sammanfattningen är tagen direkt ur Svenskt Vattens synpunkter på Betänkandet Hållbar slamhantering (SOU 2020:3), vilket bifogas denna tjänsteskrivelse.

Svenskt Vatten berömmar utredarna för ett väl genomarbetat betänkande med mycket hög vetenskaplig standard och integritet samt en hög ambitionsnivå när det gäller fokus på långsiktig hållbarhet. Vi anser också att det är positivt att betänkandet belyst andra ämnen som är viktiga för kretsloppet. Till exempel kväve och mullbildande ämnen.

Svenskt Vatten noterar särskilt att betänkandet påvisar behovet av att behålla och utveckla befintliga kvalitetssystem med proaktivt och långsiktigt kvalitetsarbete med uppströmsfrågor som Revaq. Svenskt Vatten ser positivt på att även framgent bidra till effektivt resursutnyttjande för miljö, klimat och vattenkvalitet i samverkan med våra medlemmar, jordbruks- och livsmedelsbranscherna och stärkta band mellan stad och land.

Svenskt Vatten förespråkar betänkandets alternativ 2, med ett förbud mot spridning av avloppsslam men med undantag för spridning av slam med god kvalitet på jordbruksmark.

Det finns god möjlighet till en hållbar återanvändning av många resurser i alternativ 2 – men styrmedel för verklig återanvändning på åkermark

behöver stärkas med införande av en kvotplikt för återvunnen mineralgödsel.

Regeringen vill enligt remissmissivet särskilt få synpunkter på alternativ 1 i betänkandet, dvs. förslaget om ett totalt spridningsförbud med mycket begränsade undantag:

Svenskt Vatten avstyrker med kraft totalförbudet, alternativ 1 i betänkandet, med följande motiv:

Svenskt Vatten anser att det varken finns något naturvetenskapligt stöd, någon hållbarhetsmässig grund - eller någon samhällsekonomisk rimlighet i alternativ 1.

Totalförbudet i alternativ 1 innebär kostnader som överstiger nyttorna och ett linjärt systemval gällande framtida investeringar i infrastruktur, vilket varken är hållbart eller kan reverseras.

Svensk biogas är en del i klimatomställningen – totalförbudet i alternativ 1 innebär en nedgång av Sveriges biogasproduktion. De reningsverk som levererar slam via Revaq till jordbruk, producerar även ca 30% av den svenskproducerade biogasen som uppgraderas till fordonsgas. Blir det totalstopp för jordbruksanvändning av Revaq-slam kommer inte reningsverken att kunna bidra till att nå de två mål för biogas som föreslås i betänkandet Mer biogas! För ett hållbart Sverige (SOU 2019:63).

Kris- och beredskapsperspektivet gör totalförbudet i alternativ 1 olämpligt. Eftersom alternativ 1 både riskerar att minska tillgången på inhemskt producerad biogas och tillgång till inhemska gödningsmedel är alternativ 1 direkt olämpligt ur kris- och beredskapsperspektiv.

Ett totalförbud enligt alternativ 1 utgår från perspektivet nolltolerans istället för försiktighetsprincip, vilket medför att en rad andra samhällsmål blockeras i hållbarhetsarbetet – inte minst klimatomställning, resurshushållning och samhällsekonomiska mål.

Totalförbudet i alternativ 1 innebär att risken för exponeringen av farliga ämnen i ökar i våra hem eftersom samhällets uppströmsarbete saktar in.

Slam bör i vissa fall fortsatt kunna användas som anläggningsjord

Svenskt Vatten anser att slam bör kunna användas för jordtillverkning, men att det krävs en reglering som utgår från samma principer som vid användning på åkermark.

Betänkandet har beräknat kostnaderna för genomförande av ett eventuellt totalförbud mot spridning av slam och landat i slutsatser som ej är realistiska. Svenskt Vatten anser att en total kostnadsökning för alla de svenska VA-organisationerna på enbart 150 miljoner kronor per år som betänkandet anger, inte kan stämma. Ökningen från dagens prisläge kommer att bli minst 500-800 kr per ton våtvikt slam, en fördyring för svenska VA-konsumenter på ca 300- 800 miljoner kronor per år.

Avfall Sveriges synpunkter

Sammanfattningen är tagen direkt ur Avfalls Sveriges synpunkter på Betänkandet Hållbar slamhantering (SOU 2020:3), vilket bifogas denna tjänsteskrivelse.

Avfall Sverige välkomnar betänkandet Hållbar slamhantering (SOU 2020:3) som nu har överlämnats till regeringen.

Avfall Sverige tycker att betänkande är väl genomarbetat med mycket hög vetenskaplig standard och hög ambitionsnivå när det gäller fokus på långsiktig hållbarhet. Det är positivt att betänkandet belyst andra ämnen som är viktiga för kretsloppet, till exempel kväve och mullbildande ämnen.

Avfall Sverige anstyrker

- Alternativ (1) vilket innebär totalt spridningsförbud med mycket begränsade undantag.
- Att Naturvårdsverket får i uppdrag att föreslå kompletterande reglering för andra organiska gödselmedel.

Avfall Sverige tillstyrker

- Alternativ (2) spridningsförbud med undantag för hygieniserat och kvalitetssäkrat slam på produktiv jordbruksmark.
- Återvinningskrav på minst 60 procent av den fosfor som finns i avloppsslammet för allmänna avloppsreningsanläggningar överstigande 20 000 pe.
- Att Naturvårdsverket, i samverkan med andra myndigheter, ansvarar för regelbundet återkommande kontrollstationer för att säkra kvaliteten på det avloppsslam som får spridas.

Avfall Sverige anser samtidigt att de kvalitetskrav som tagits fram inom certifieringssystemen Revaq och SPCR 178 ska beaktas och att branschorganisationerna Svenskt Vatten och Avfall Sverige ska involveras i arbetet med kvalitetskrav.

Beskrivning av ärendet

Ludvika kommun har fått i uppdrag av Miljödepartementet att svara på Betänkandet Hållbar slamhantering (SOU 2020:3). Svaret ska vara Miljödepartementet tillhanda senast den 25 maj 2020.

Beslutsunderlag

1. Tjänsteskrivelse från samhällsbyggnadsförvaltningen daterad den 11 maj 2020.
2. Bilaga 1, Svenskt vattens synpunkter på Betänkandet Hållbar slamhantering (SOU 2020:3).
3. Bilaga 2, Avfall Sveriges utkast till remissvar Hållbar slamhantering, betänkande SOU 2020:3.

4. Samhällsbyggnadsnämndens arbetsutskott den 6 maj 2020 §42.

Beslut skickas till

Miljödepartementet

WBAB

Akten

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande